

פרשת שמות

ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה (א, א)

יש להעיר דבכל מקום שמוזכרת ההגעה למצרים הוא בלשון ירידה "וירד מצרימה" "רדה מצרימה אל תעמוד" ועוד ועוד, וא"כ הו"ל לומר היורדים מצרימה .

ויש לבאר בב' אופנים.

א: דהא הקב"ה אומר ליעקב אבינו "אנוכי ירד עמך מצרימה" וא"כ השכינה נמצאת במצרים וכאשר השכינה במצרים א"א לומר שיורדים למצרים.

ב: עוי"ל דהלא ידעו כולם למה מגיעים למצרים והוא בשביל לפרוע שט"ח "דבארץ לא להם ועבדום ועינו אותם". וע' אוה"ח בפרשת ויגש דלא כולם רצו לרדת וירדו בע"כ. וא"כ במצב זה של קושי השיעבוד תלוי באדם איך ינצל את התקופה אם ישתמש בזה לעליה או לירידה וא"א לומר רק שיורדים למצרים, דאדרבא יכולים להשתמש בזה לעליה.

ולהוסיף דברים בזה, דבפרשת בא כתב רש"י דפרעה אמר לבני ישראל "ראו כי רעה נגד פניכם" דראו איצטגנני פרעה שישראל לוקים בדם. והאמת היא שזהו דם של מילה ע"ש. וביאור הדבר, דהאיצטגננים לא טעו והם באמת ראו שישראל לוקים בדם, אבל בכוחו של יהודי להפוך את הדם לדם מילה והוא נפלא. ולהוסיף מה שדרשו בגמ' על הפסוק "עובדרי בעמק הבכא מעין ישיתוהו" דיש בכוחו של היהודי להפוך עמק בכא, ושאול תחתיה למעין מים חיים.